

at Banen skulde udgaae fra Brabant, Vesten for Skanderborg (hvorved der vilde opnåaes en let Randsforbindelse med denne By og en Randsforbindelse med Silkeborg), derfra directe over Horsens, og det skulde da efter min Mening overlades til Regjeringen efter nærmere Undersøgelse at bestemme, om Linien skulde føres til Vandrup, eller om den, hvad der utvivlsomt vilde være principmæssig rigtigere, skulde gaae Østlystveien til Lillebelt. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det i det Mindste er min Overbeviisning, at disse Forhold endnu ikke ere saa nølagnig undersøgte, at man kan have en definitiv Mening om denne Sag. Det er endnu ikke ganske afgjort, om det er rigtigst at føre Banen om ad Fredericia, eller om man ikke, hvad jeg vilde ansee for rigtigere, idetmindste med Hensyn til den almindelige Communication, skulde søge at finde en Sidebane, der gik fra Snoghøj eller Fredericia og forbandt denne By med Hovedbanen, saaledes at Sidebanen kom til at staae omtrent lodret paa Hovedbanen, saa at den med samme Lethed kunde benyttes Nord og Syd paa. Mit Forslag giver derfor Regjeringen en vis Frihed til indenfor de endnu ikke ganske nølagnig bekjendte Terrainforhold at føre en Linie, hvis Anlæg ialtsald kan være forbunden med mindre Bekostninger. Herved er imidlertid ingenlunde Mindretallets Forslag ubeløst, thi omendstjondt mit Forslag for endeel nærmer sig Flextallets Anskuelse, saa slutter det sig dog væsentlig til Mindretallets, uden at nødvendiggjøre detses hderste Conseqventer.

Naar jeg har tilladt mig at stille de andre forskjellige Endringsforslag, saa har jeg ogsaa dertil havt bestemte Grunde. Hvad angaaer det af mig til § 1 stillede Forslag, da gaaer det ud paa, at de 3 sidste Linier af Paragraphen skulde udgaae, fordi det forekommer mig mindre rigtigst at gjøre en fremmed privat Contractants Samtykke til Betingelse for Forsættelsen af vore Jernbaneanlæg. Jeg troer, at disse 2 Ting meget godt kunne staae uafhængige af hinanden, og at man maa overlade til Regjeringen, om den vil træffe de fornødne Forandringer med Hensyn til Banen eller ikke, uden at man derfor skal lægge Hindring i veien

for Udviklingen af vore øvrige Jernbaner. Naar jeg dernæst har tilladt mig at foreslaae at udføre Linierne i en bestemt Orden, saa er jeg gaaet ud fra den Grundanskuelse, som jeg altid har søgt at gjøre gjældende, nemlig at man maa betragte Jernbanevæsenet som et væsentligt Bindeled mellem de forskjellige Randsdele, som et Middel til at sammenholde de forskjellige Dele af Staten, der af Naturen ere splittede fra hverandre. Da jeg troer, at Jernbanevæsenet er et vigtigt Middel til Centralisering, og da den indre Forbindelse, som al Statistisk viser, er den overveiende, saa skulle vi ogsaa søge at udvikle vor indre Forbindelse, førend vi gaae over til at fremme den udenrigske Forbindelse. Det vilde vistnok være urigtigt paa nogen Maaade at faste Skygge paa private Folk; jeg troer, at vi i et Stridspunkt som dette maae holde os aldeles borte derfra og gaae ud fra, at Enhver efter sin bedste Evne og Villie bidrager til Spørgsmaalets Løsning. Dette er et Hovedpunkt, og jeg kan derfor ikke Andet end fuldkommen tiltræde, hvad min ærede Nabo (N. Hage) udtalte, at de private Forhold bør holdes aldeles udenfor Sagen. Derved vil jeg dog ikke sige, at man ikke skulde være berettiget til at gjøre opmærksom paa den historiske Gang i vort Jernbanevæsen. Det er og har været et Factum, hvad man kan læse f. Ex. af Wegeners Skrift, at det altid har været Slesvigholsternes Plan ved en Vængdebane, bygget Syd fra opefter, at drage det ene Stykke af Landet til sig efter det andet og bemægtige sig Oplandet. Det vil kunne læses i Hertugen af Augustenborgs Brevvevling, som i sin Tid blev fundet paa Als; man finder der et egenhændigt Brev fra ham, der viser, at dette var Planen, og det var netop ogsaa derfor, han hos Kong Christian den Ottende saa overordentlig stærkt modsatte sig Flensborg - Husum Banen, der ikke kunde komme istand. Jeg skal her ikke lægge Vægt paa, at det fra Handelens Standpunkt i Grunden er Syden fuldkommen ligegyldigt, enten han sælger sine Stude til Hamborg, Kjøbenhavn, England eller hvorfomhelst, det kommer kun an paa, hvor han faaer den høieste Pris derfor; derom træder jeg vi kunne være ganske enige; men under denne Forudsætning